

همزمان با روز زیارتی امام رضاع، جلد دوم کتاب «عنایات امام رضاع» به روایت عالمان» از سوی به‌نشر (انتشارات آستان قدس رضوی) منتشر شد.

به گزارش جام‌جم، این اثر پژوهشی جامع از غلامحسین حیدری است که با قلم فنی ... درخشان به رشته تحریر درآمده است.

در این اثر مجموعه‌ای از ۴۰ روایت علمای دینی معاصر درباره

انتشار جلد دوم «عنایات امام رضاع» به روایت عالمان»

یک تلاش فرهنگی طولانی، دیروز به ثمر رسید

قصه‌گویی ایرانی در مسیر جهانی شدن

دیروز و در مراسمی رسمی، قصه‌گویی ایرانی در میراث ملی کشور ثبت شد. پیشتر در تقویم کشور بعد از سال‌ها کش و قوس و پیگیری، روز ملی قصه‌گویی ثبت شده بود و به این ترتیب آخرین روز ماه آذر که همزمان است باشب یلدا به عنوان روز ملی قصه‌گویی برگزار می‌شود. ایده این نامگذاری و ثبت به دوران مدیرعاملی فاضل نظری بر کانون پرورش فکری کودکان و نوجوان برمی‌گردد. کانون به همراه وزارت میراث فرهنگی و گردشگری در سال‌های اخیر بانامه‌نگاری و اعلام دلایل خود، سعی کردند کارشناسان وزارت میراث فرهنگی را درباره این ثبت ملی مجاب کنند؛ اتفاقی که بالاخره افتاد و دیروز به صورت رسمی لوح این ثبت رونمایی شد. البته این آغاز یک راه طولانی است، چراکه کانون ووزارت میراث فرهنگی قصد دارند تلاش خود را تا رسیدن به ثبت جهانی ایران رویداد ادامه دهند. مراسم دیروز یک جشن سراسری بود و محدود به پایتخت نماند. این جشن در کانون استان کرمان بر مزار شهید قاسم سلیمانی «نماد قصه‌های ایثار و مقاومت»، در کانون خراسان رضوی و در حرم مطهر امام‌رضاع) «نماد قصه‌های دینی‌مذهبی»، در کانون کرمانشاه در محل طاق‌بستان نماد «قصه‌های ملی و آیینی» و در بیزد در خانه مهدی آذریزدی «پدر ادبیات کودک» و در گیلان به یاد برگزاری اولین

آکادمی قصه‌گویی تشکیل می‌شود؟

نخستین تلاش‌ها برای احیا و توجه‌دادن به قصه‌گویی به عنوان سنتی دیرپا در فرهنگ ملی ایران در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان انجام شد با برگزاری جشنواره ملی قصه‌گویی در سال ۱۳۷۶ در استان گیلان، قصه‌گویانی که در سراسر کشور به این فعالیت فرهنگی مشغول بودند، گرد هم جمع شدند. مصطفی رحماندوست که از پایه‌گذاران این حرکت است در مراسم دیروز با اشاره به این‌که ادامه یافتن این جریان در مدتی حدود ربع قرن در کشور ماکه درآورد مرگی می‌شوند، جای خوشحالی دارد، گفت: زمانی‌که نخستین کتاب قصه‌گویی را برای کانون پرورش فکری نوشتم، هیچ منبعی در این زمینه در کشور وجود نداشت و این کتاب با وجود ضعف‌هایی که داشت، مورد تقلید زیادی قرار گرفت. به همین دلیل در سفری به خارج چند کتاب در این زمینه خریداری کردم و این کتاب‌ها ترجمه شد. در این مدت حدود ۱۵ پایان‌نامه در زمینه قصه‌گویی نوشته شده که خود من مدیریت برخی از آنها را به عهده داشتم و اینها مقدمه‌ای برای تحقق آرزوی قدیمی‌من برای ایجاد آکادمی قصه‌گویی برای علمی‌شدن این موضوع در کشور است. علی‌خانیان که از پیشکسوتان قصه‌گویی در کشور است و در این زمینه، سال‌هاست فعالیت می‌کند، در مراسم دیروز از آرزوی خود برای برگزاری ثبت جهانی قصه‌گویی ایرانی صحبت کرد و گفت: همه ظرفیت‌ها برای ایجاد رشته دانشگاهی قصه‌گویی در کشور وجود دارد و این مطالبه به حقی است که فعالان این حوزه باید از وزارت علوم داشته باشند. وی با اشاره به این‌که ما یشته‌های دینی و ملی زیادی در این حوزه داریم، تصریح کرد: یکی از دوستانم تعریف می‌کرد یکی از قصه‌گویان ژاپنی به من می‌گفت دارای مدرک دانشگاهی در رشته

کرامات امام هشتم شیعیان، امام رضاع) از جمله رهبر معظم انقلاب، آیت‌ا...، قاضی طباطبایی، آیت‌ا...، بهاالدینی، آیت‌ا...، بهجت، آیت‌ا...، مرعشی نجفی و... است. عنایات ائمه معصومین(ع) برای همگان ملموس و قابل فهم است به همین جهت همه عالمان و اندیشمندان مورد مصاحبه، موافق انتشار اثر بودند، عناياتی که در این اثر بیان شده از زبان افراد شناخته شده و مورد اعتماد جامعه است تا

در درستی آنها هیچ‌گونه شک و تردیدی وجود نداشته باشد. در گزینش عنایات سعی شده تنوع رعایت شود و مباحث مربوط به «شفا» به حداقل برسد. کتاب عنايات امام رضاع) به روایت عالمان در سه جلد منتشر می‌شود که جلد اول کتاب در سال ۱۳۹۸ منتشر شده است و جلد سوم نیز شامل نقل عنايات امام رضاع) از زبان خادمان، معتمدین و ... خواهد بود.

قصه‌گویی تفریح نیست

شاید خیلی‌ها فکر کنند قصه‌گویی فقط یک فعالیت تفریحی و تفریحی برای ساکت‌کردن و سرگرم‌کردن بچه‌هاست، ولی واقعیت این است که قصه‌گویی، هم آثار تربیتی دارد و هم آثار فرهنگی و ادبی. قصه‌ها تأثیر بسیار مهمی بر مهارت‌آموزی و زبان‌آموزی کودکان دارد. کودکان هرچه بیشتر قصه گوش دهند و در مراحل بعد از آموختن الفبا هرچه بیشتر کتاب و به‌خصوص داستان بخوانند، اولاً مهارت‌های شنوائی بیشتر و ثانیاً دایره لغات گسترده‌تری خواهند داشت و این امر در ارتباط‌گیری و بهره‌مندی از زبان در جهت ارتباطات فردی در آینده بیشتر به آنان کمک خواهد کرد. این‌که می‌گوییم از میان کتاب‌های مختلف لازم است کودکان حتماً کتاب‌های داستان را هم بخوانند به چند دلیل است؛ یکی این‌که قصه می‌تواند نقش مهمی در انتقال ارزش‌ها و باورها به کودکان، آن هم به صورت پیوسته و غیرمستقیم داشته باشد. خیلی از مفاهیمی که لازم است کودک آنها را برای زندگی‌اش بیاموزد، مثلاً ایثارگری،

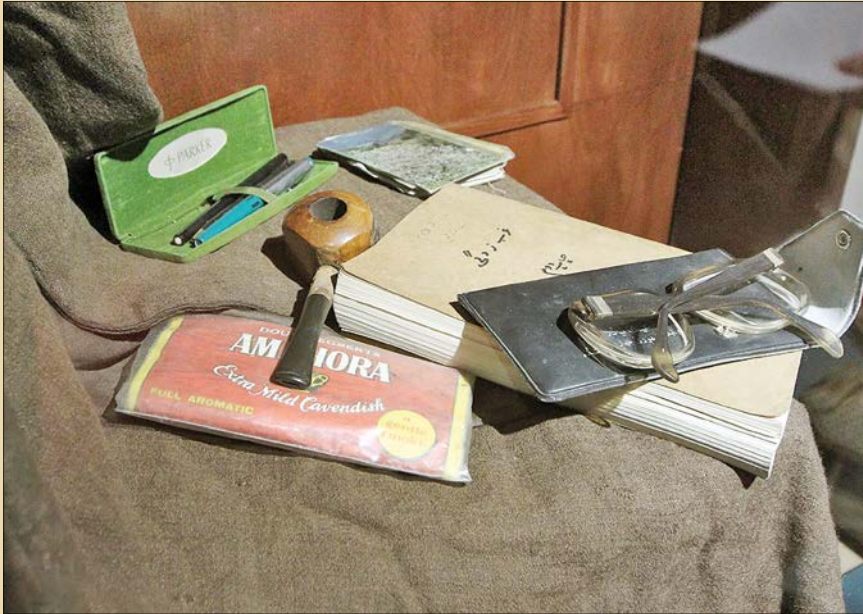
نوع دوستی، محبت به دیگران، نفاق‌ت و... در صورتی که در لایه‌ای از یک داستان جذاب به مخاطب کودک ارائه شود، در ذهن و ضمیر او نقش می‌بندد. علاقه به قصه یک حس ذاتی در ما انسان‌هاست و اگر از این علاقه فطری و ذاتی استفاده‌های تربیتی و آموزشی هم شود، با یک تیر دو نشان زده‌ایم. ضمن این‌که با قصه‌گویی است که بذر علاقه به کتاب و ادبیات در کودک کاشته می‌شود. کودکی که از همان نخستین سال‌های زندگی‌اش مدام کتاب در دست والدینش دیده باشد و کتاب خواندن و گوش دادن به قصه‌های کتاب یکی از علائقش باشد، در تمام مراحل زندگی خود، این علاقه را حفظ خواهد کرد. اما شاید مهم‌ترین نتیجه قصه‌گویی این باشد که از نخستین سال‌های رشد شخصیت کودک، خلایق در وجود او ایجاد می‌شود و در دنیایی که انسان‌های خلاق، موفق‌ترین‌ها هستند اهمیت پرورش کودکانی که قوه خلاقه بالایی دارند، صدچندان شده است.

چگونه قصه بگوییم

قصه‌گویی هم مانند هر فعالیت تربیتی دیگری، اصول و قواعدی دارد که با رعایت آنها می‌توان کودکان را به خوبی در مسیر علاقه‌مندکردن به قصه نگه داشت. باید توجه داشت که نخستین اصل در قصه‌گویی درست و مناسب این است که قصه‌گو بتواند ارتباط صحیح و کاملی با کودک برقرار کند، سلیقه‌های او را در نظر بگیرد و معمولاً مادران و پدران چنین ارتباطی با فرزندان خود دارند اما باید درباره مسائل نظیر همخوان بودن قصه با شرایط سنی و روحیات فرزندان شان تحقیق کنند. قصه‌گو باید بتواند ارتباط اولیه را به خوبی با مخاطب برقرار کند، به همین دلیل بهتر است قصه‌گویی را با یک مقدمه که برای کودک جذاب است آغاز کرد؛ مثلاً درباره موضوع قصه نظر مخاطب کودک را پرسید و البته باید به یاد داشته باشید که در طول قصه، کودک را هم در فرآیند قصه‌گویی مشارکت دهید تا بیشتر درگیر قصه شود؛ چراکه باید به یاد داشت که کودک اگر جذب و جلب یک موضوع نشود، به راحتی آن را رها می‌کند. برای همین استفاده از عناصری جذاب مانند رنگ، موسیقی، عروسک و اسباب‌بازی می‌تواند در جذب کودک مؤثر باشد. ضمن این‌که تلفیق کردن قصه و بازی و در کنار آن شعر می‌تواند هم قصه را جذاب‌تر کند و هم در افزایش میزان تأثیرگذاری قصه بر مخاطب مؤثر باشد. اخیراً برخی نویسندگان کودک و نوجوان سعی کرده‌اند این سه را با هم تلفیق کنند و کتاب‌هایی بنویسند که همزمان شعر، قصه و بازی کودکان را سرگرم خود می‌کند. در این زمینه می‌توان به کتاب‌های «بازی انگشت‌ها» از مصطفی رحماندوست (انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان) و «بازی، شعر، نمایش» سروده افسانه شعبان‌نژاد (انتشارات لویه‌تو) اشاره کرد. علاوه بر این قصه‌گو نباید به گفتن کلیات بسنده کند، زیرا آنچه کودکان را جذب می‌کند، جزئیاتی مانند رنگ، صدا، موقعیت زمانی و موقعیت‌های خیالی است. اگر این جزء بردازی را با مقدار مناسبی هیجان هم تلفیق کنید که دیگر نور علی‌نور است.

قاب

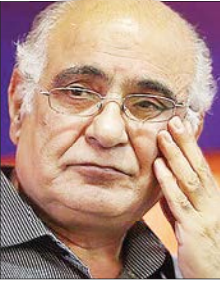

نسخه اصلی «غرب زدگی» کجاست؟

موزه کتاب و میراث مستند ایران، یکی از بخش‌های سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران است که در کتابخانه ملی در اراضی عباس آباد تهران واقع شده است. در این موزه، آثار ارزشمند تاریخی و خطی و آثار مرتبط با برخی از مشاهیر به نمایش گذاشته شده است. در این عکس ایرنا، مجموعه‌ای از وسایل شخصی زنده یاد خلیل آل‌احمد را از جمله نسخه اصلی چاپ دوم کتاب غریزدگی، مشاهده می‌کنید.

چهره

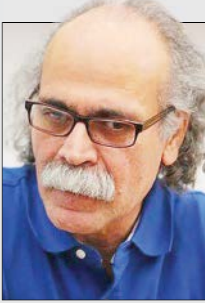
هوشنگ مرادی کرمانی هم نامزد آلمان شد

کودکان به‌ویژه کودکان محروم و در بحران است نیز نامزد دریافت این جایزه شده است. جایزه یادبود آسترید لیندگرن که بزرگ‌ترین و گران‌ترین جایزه نقدی ادبیات کودک و نوجوان و دومین جایزه بزرگ ادبیات در جهان است، از سال ۲۰۰۲ از سوی دولت سوئد بنیان نهاده شد. این جایزه جهانی به شخصی یا سازمانی اهدا می‌شود که سهمی برجسته در خلق ادبیات کودکان و نوجوانان یا ترویج آن داشته باشد. هم‌اکنون در ایران چهار نهاد مؤسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان، شورای کتاب کودک (به عنوان شاخه ملی ایبی در ایران)، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و انجمن نویسندگان کودک و نوجوان، امتیاز دارند که نامزد‌های خود را به لیندگرن معرفی کنند. پیشتر نیز علیرضا گلدوزیان، علی اصغر سیدآبادی و نادر موسوی از سوی شورای کتاب کودک برای دریافت جایزه آسترید لیندگرن (آلما) ۲۰۲۲ معرفی شدند./جام جم

نخست

کتاب جدید حسن زاده رونمایی می‌شود

فرهاد حسن‌زاده، نویسنده این کتاب، متولد سال ۱۳۴۱ در آبادان و نویسنده منتخب جایزه جهانی هانس کریستین آندرسن است. وی از نوجوانی داستان و نمایشنامه می‌نوشت اما اولین کتابش را سال ۱۳۷۰ با عنوان «ماجرای روباه و زنبور» چاپ کرد. حسن‌زاده کتاب‌های زیادی برای بچه‌ها نوشته که خیلی از آنها به زبان‌های دیگر ترجمه شده‌اند و او به یکی از شناخته‌شده‌ترین نویسندگان ایرانی در خارج از کشور تبدیل شده است. این نویسنده اولین ویراست «قطار جک لندن» را مرداد ۱۳۷۸ نوشته و آخرین بازنگری و ویرایش آن را آذر ۱۴۰۰ به پایان رسانده است. وی می‌گوید، نوشتن این کتاب را ۲۰ سال پیش وقتی ۴۰ سال داشته، شروع کرده و حالا در ۶۰ سالگی‌اش این اثر متولد شده است. قطار جک لندن که اخیراً در ۷۰ فصل توسط انتشارات افق منتشر شده، ۵۰ شخصیت دارد و می‌کوشد زوایای تاریک دهه‌های معاصر از جمله روزگار مردم جنوب ایران را در زمان جنگ تحمیلی به تصویر بکشد. این مراسم با حضور محمدحسن شهنشوری و محمد حسینی امروز چهارشنبه از ساعت ۱۸ برگزار می‌شود./ایستنا

ادبیات LITERATURE

چهارشنبه ۲۴ خرداد ۱۴۰۲ ۱۴۰۲ شماره ۶۵۱۱

ایستگاه‌نقد

آرش شفاهی | گروه فرهنگ و هنر

درباره مجموعه «مبانی جنون» سروده سعید توکلی

عشق، جان‌کندن تدریجی است

سعید توکلی شاعر خاصی است، شاعری بی‌حاشیه ولی بسیار مستعد. از او به تا‌زگی مجموعه‌ای تازه منتشر شده‌است به نام «مبانی جنون» که انتشارات سیب سرخ آن را به بازار کتاب فرستاده‌است. در این مجموعه با شاعری متعادل مواجهیم که در همه جنبه‌های شعری و شخصیتی‌اش این ویژگی یعنی تعادل خود را نشان می‌دهد. برخی شاعران برای نشان دادن خود، در برابر چشم مخاطب قرار دادن خود و به فروش رفتن کتاب‌های شان حاصرنده هر کاری بکنند، خود را به ره بهانه‌ای عرضه کنند و درباره هر چیزی نظر دهند تا از این طریق مورد توجه قرار گیرند اما توکلی از آن شاعرانی است که در سکوت و آرامش کارش رامی‌کند، شعرش رامی‌گوید و اگر حرفی هم برای گفتن دارد، آن را در شعرهایش که همگی در قالب محبوس‌یش غزل سروده شده‌اند، بیان می‌کند. به دلیل همین ویژگی تعادل است که در شعر او از چشم‌پندی‌های عجیب و غریب خبری نیست. او نه به دنبال نوآوری‌هایی است که مخاطبش را شگفت‌زده کند، نه حتی سعی می‌کند با انتخاب ردیف‌های سخت و خاص یا قافیه‌های تازه شعرش را بیابد. راستش را بخواهید از آرایه‌های زبانی و بازی‌های کلامی هم در شعرش خبری نیست. هروقت هم سعی کرده دست به آرائه بازی بزند؛ حاصل کار بیت‌هایی‌مانند این شده‌است:

برق آذر می‌چهد از سایه اردیبهشت/بهمن سردی است آن سوی تپ‌مردادی‌ام
که تلاش شاعر برای کنار هم نشان دادن نام‌های سال، چنان توی ذوق می‌زند که نیازی به گفتن ندارد! البته خوشبختانه از این بیت‌ها در شعرهای سعید توکلی، جز مواردی اندک اثر چندانی نیست. اوج تلاش شاعر برای ایجاد تفاوت‌های فرمی در شعرش، انتخاب وزن‌های مختلف و گاه نه چندان آشناست. از این جمله‌اند غزل‌های صفحات ۴۰ و ۴۹. که البته حاصل این دو تلاش فرمی شاعر هم شعرهای چندان درجه یکی از کار درنیامده‌است.

ممکن است بپرسید با این حساب چه چیزی در شعر او هست که مخاطب را به دنبال خود بکشد؟ می‌گویم آنی در شعر اوست که شعرش را از کشف‌های تصویری شگفت‌انگیز با بازی‌های زبانی بی‌نیاز کرده‌است ولی وقتی مخاطب آن را می‌خواند، احساس می‌کند با شاعری روبه‌روست که با نگاهی شاعرانه ومختص به خود دنیا را تماشا می‌کند. توانایی خاص سعید توکلی، در ثبت کردن وبه زبان شعر درآوردن برخی حس‌های خاص یا حالات وبه‌زای است که خیلی از ما در زندگی روزمره احساس شان کرده‌ایم اما تا به زبان و فرم هنری عرضه نشده باشند. آنها را در برابر خود ندیده‌ایم. به این بیت‌های یک غزل توجه کنید:

نه آرامم، نه بی‌تابم، نه خوشحالم، نه غمگینم/تصور می‌کم این روزها دار المجانینم/سکوت خانه‌ها تنهاتم کرده‌است با این حال /شلوغی‌های دنیایمی‌کند تنهاتر از اینم...

می‌بینید در این بیت‌ها، یک حالت ویژه انسانی، یک شکل از بی‌قراری، افسردگی و تنهایی انسان معاصر بدون شعر، یا بی‌نیاز از تصویرهای عجیب و غریب یا تکه پاره کردن زبان در برابر مخاطب قرار گرفته‌است. اگر به دنبال این هستید که شاعری پیدا شود و عناصر آشنای طبیعت و زندگی روزمره مانند درخت، رودخانه یا کوه را برای شما آشنایی‌زدایی کند و با نگاهی تازه و تعریفی نو در برابرتان

قرار دهد، «مبانی جنون» پیشنهاد خوبی برای شماست.

درخت در نظر شاعر، یک موجود جدید است، آن پدیده زیبای سایه‌گستر که همه همیشه از آن تعریف کرده‌اند، نیست؛

درخت‌ها چقدر از زمانه بی‌خبرند/از این که بی بروبرگرد طعمه بترند/...نوشته‌اند به خط شکسته بر تشان:/درخت‌ها همه کبریت‌های بی‌خطرند

غزل‌هایی که با از عشق می‌گویند: «عشق جان‌کندن تدریجی است، مُردن از شدت زیبایی است» یا از سرنوشت انسان معاصر